

FAMILIE DE LANGE IN LEERSUM

De blik op de toekomst

PROFIEL: MELKGEITENHOUDERIJ ZUYLESTEIN

PERSONALIA

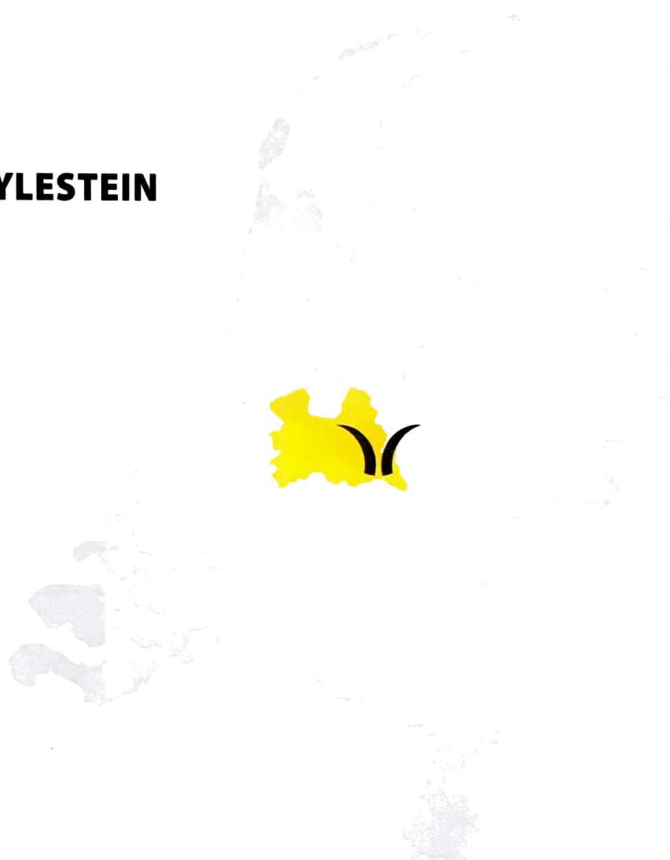
Levi (32), Lisette (30), Saskia (55), Siem (5)
en Sofie (3) de Lange

BEDRIJF

Melkgeitenhouderij Zuylestein zit al sinds
1966 op de huidige locatie in Leersum.
Het bedrijf melkt 400 geiten en wil in de
toekomst groeien naar 800.

NEVENACTIVITEITEN

Het plan is om alle mogelijke
geitenproducten te gaan verkopen in
kleine consumentenverpakkingen.

Tekst: Jasper Lentz

Op Landgoed Zuylestein aan de rand van Leersum melken Levi, Lisette en Saskia de Lange vierhonderd geiten. De geiten staan nu nog in een oude grupstal, maar daar komt als het aan de familie ligt binnenkort verandering in.

Familie De Lange voor hun stal, v.l.n.r. Siem, Levi, Sofie, Lisette en Saskia.

Op de centrale voergang krijgen de 400 geiten vers gras.

Net buiten Leersum (provincie Utrecht) ligt landgoed Zuylestein. Een paar honderd meter buiten de dorpskern loopt een onverharde weg naar het bedrijf van familie De Lange. De onverharde weg gaat over in een verharding tussen de woning en de stal door. Het woonhuis, de stal ernaast en de geiten in de wei vormen een pittoresk plaatje. De mechanisatie die gereed staat voor de graswinning en het voeren gaat al wat jaren mee en maakt het pittoreske beeld compleet. De boerderij is sinds 1966 in de familie.

Familie De Lange heeft in de afgelopen jaren een grote verscheidenheid aan dieren gehouden. In 1966 begonnen opa en oma met gangbare melkkoeien. Daarna vleeskoeien, schapen en nu biologische melkgeiten. Het geitenplan dateert uit 2014. Maar de geschiedenis van het bedrijf gaat verder terug. Echtbaar Saskia en Henk de Lange beginnen in 1986 met melkkoeien. Zestien jaar later, in 2002, besluiten ze het anders te gaan doen. Het bedrijf stapt over op vleeskoeien en wil de binding met de burger versterken door er een recreatietak bij te doen. Weer een paar jaar later maken de vleeskoeien plaats voor schapen. En uiteindelijk is de cirkel rond als er in 2014 plannen worden gemaakt om weer melkkoeien te gaan houden. “Maar toen verdween het melkquotum en kwamen de fosfaatrechten. Dat betekende voor ons een investering die te risicovol zou zijn. Bovendien zou het geen zekerheid opleveren. Kortom, het zou niet toekomstbestendig zijn.” Ondertussen staat de nieuwe generatie klaar. Zoon Levi en zijn vrouw Lisette komen met

nieuwe ideeën. Na veel bedrijfsbezoeken en gesprekken is de interesse voor melkgeiten gewekt en wordt er in 2015 definitief een bedrijfsplan gemaakt.

Geen geiten aankopen

Aan de keukentafel vertellen Levi, Lisette en Saskia over hun bedrijf. Kinderen Siem en Sofie vermaken zich ondertussen in de tuin. Vanuit de woonkeuken is het zicht op de geiten in de wei perfect. De vierhonderd geiten staan te wachten bij het hek, omdat ze weten dat er op de voergang een nieuwe portie vers gras ligt. “We zijn in 2016 begonnen met geitlammeren van vier maanden oud. De bok kwam erbij en uiteindelijk heeft het grootste deel van de dieren gelamd”, vertelt Levi. “De lammeren van toen worden nu gedekt. We proberen op deze manier geen geiten aan te kopen en het bedrijf gesloten te houden om insleep van dierziekten te voorkomen.” De familie De Lange probeert elk jaar honderd lammetjes aan te houden. De rest gaat vanwege ruimtegebrek naar een andere geitenhouder. “We willen in de toekomst zelf de lammeren opfokken. Uiteindelijk willen we toe naar achthonderd geiten. Maar daarvoor is wel een nieuwe stal nodig”, vertelt Lisette. “De afwikkeling van Q-koorts en nu het VGO-onderzoek hebben voor vertraging gezorgd. Maar als alles loopt zoals we hopen, gaan we over twee jaar bouwen.”

De huidige stal biedt plek aan vierhonderd geiten. Niet voor elk dier is er tegelijkertijd een vreetplek, dus heeft Levi aan de muren een

krachtvoersysteem gebouwd. Met het systeem, dat in werking wordt gebracht door een ruk aan een hendel, wordt het krachtvoer twee keer per dag na het melken verstrekt. Op die manier heeft elke geit voldoende tijd en ruimte om voer op te nemen. “Het werkt wel in deze stal, maar ideaal is het niet. De ventilatie moet beter, er moet meer ruimte komen en we hebben nog veel werk dat met de hand moet gebeuren”, vertelt Levi. De ruimte gaat er komen als de plannen door kunnen gaan. De huidige stal heeft een breedte van 11 meter. De nieuwe wordt 30 meter breed en krijgt twee voergangen. De melkstal gaat zoals het nu lijkt mee naar de nieuwe stal. Die heeft Levi samen met zijn broer Thom achterin de huidige stal geïnstalleerd. “Het is een tweedehands 2x26 rapid exit melkstal van SAC. Groot voordeel van gebruikte melktechniek was dat we hem bij de boer waar we hem gekocht hebben, zelf gedemonteerd hebben. We wisten dus hoe we het hier weer in elkaar moesten zetten.”

Vers gras

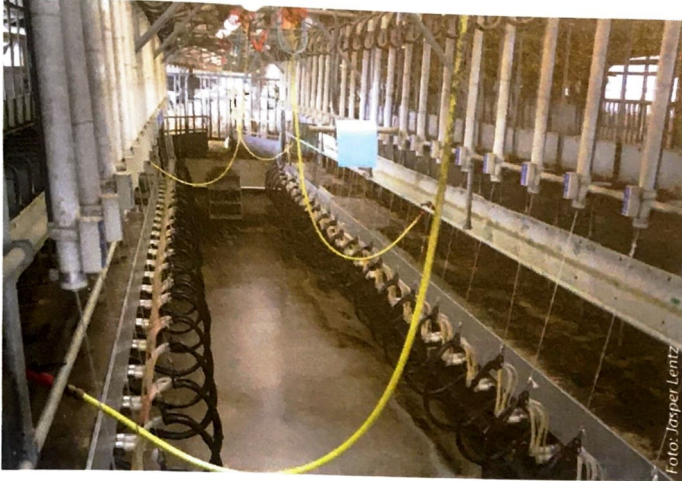
Het rantsoen dat De Lange voert is simpel. Zo lang de voorraad strekt is er vers gras. Daarnaast krijgen de geiten brok via het voersysteem. En van de 35 hectare die om het bedrijf ligt wordt het gras in de kuil gereden. “We hebben het geprobeerd met balen, maar door het voer in te kuilen, kunnen we veel constanter voeren. Dat bevalt goed en we zien het terug in de resultaten.” De gemiddelde jaarproductie op Zuylestein is 950 kg met 7 procent vet en eiwit. “In het begin zaten we op 1.050 kg melk. Maar we hebben eertijds te kampen gehad met clostridium. Toen kreeg de productie een tik. Met 950 kg zijn we tevreden, maar we willen wel weer naar de 1.000 kg toe.”

Taakverdeling

Levi, Lisette en Saskia hebben een heldere taakverdeling. Saskia is verantwoordelijk voor de lammeren, voeren en instrooien. Levi houdt zich bezig met het rantsoen, teeltplannen, landwerk en

Door het verse gras zijn de geiten binnen afzienbare tijd van de wei in de stal.

De 2x26 melkstal van SAC heeft Levi samen met broer Thom in elkaar gezet.

Siem is verantwoordelijk voor het naar binnen halen van de geiten.

melken. Het meeste landwerk doet hij zelf om zo de kwaliteit van het voer te waarborgen. Van het gras wordt een deel gebruikt om eigen grasbrok te maken. En één dag per week werkt Levi op een melkveehouderij in de buurt. Lisette werkt drie dagen op kantoor en doet de boekhouding van de geitenhouderij. Ze wil met het bedrijf een brug slaan tussen boer en burger. “We zijn biologisch. Dat is economisch interessant, maar een van de drijfveren was ook het maatschappelijke deel. En de maatschappij wil ik nu meer betrekken bij het bedrijf. Ik heb het plan om geitenkaas en –vlees te verkopen. Laagdrempelig in kleine consumentenverpakkingen. Daardoor kunnen mensen kennismaken met wat de geitenhouderij, naast melk, nog meer te bieden heeft.” Op dit moment gaan de bokjes naar een opfokker voor de vleesproductie. Als het plan van Lisette werkt en als er voldoende afzet is, kunnen de lammeren langer op het bedrijf blijven. Op maatschappelijk vlak doet familie De Lange op haar website meer dan een boekje open over het reilen en zeilen op het bedrijf. Over alle aspecten van de biologische geitenhouderij wordt kennis overgebracht. Ook de missie van het bedrijf wordt helder omschreven. ‘Het winstgevend ontwikkelen van een gerespecteerde melkgeitenhouderij door overbrengen van kennis en kunde op biologische wijze (duurzaam en verantwoord) met lokale productie en afzet van eigen zuivel- en vleesproducten, als onder-

“ **Eenvoudig rantsoen: vers gras of kuil, en brok** ”

deel van de samenleving en positieve promotie van de melkgeitensector. In de toekomst willen wij zelf kleinschalig gaan verzuivelen/verkazen voor lokale afzet, lokale samenwerkingen opstarten met restaurants en winkeliers. Daarnaast kleinschalige huisverkoop

middels online bestellen, offline afhalen.’ Hoewel de plannen op dit moment nog toekomstmuziek zijn, klinkt de vastberadenheid in alles door. Dat zit de familie De Lange in het bloed, want door alle tegenslagen met clostridium, de ellenlange vergunningenprocedures, de maatschappij die het hare denkt van de geitenhouderij en het VGO-onderzoek zou je je kunnen voorstellen dat het niet heel leuk meer is. Levi: “Ik moet ook eerlijk zeggen dat als ik dit van tevoren allemaal geweten had, ik nog wat langer over het beginnen van een geitenhouderij had nagedacht.”

De laatste slok koffie wordt opgedronken en dan is het tijd om de geiten naar binnen te halen. Dat is de taak van zoon Siem. Als een volleerde acrobaat klimt de vijfjarige over het hek, duwt het open en begeleidt de vierhonderd dieren naar de stal. Binnen een minuut is de wei leeg en de stal vol. Het verse gras is in trek.